

ขอเบเขตการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรมตามกฎหมายไทย

: กรณีศึกษาปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ ไทย-สหรัฐอเมริกา

ก่อนที่สหรัฐอเมริกา เข้าเป็นภาคีสัญญากรุงเบอร์น

นายพัฒนาพล

เปรมสมิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-578-330-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017286 I16404786

Scope of Protection of Literary and Artistic Work under Thai Law
: A Case Study of Thai-U.S. Copyright Law Issue before
the U.S. became Member to the Berne Convention

Mr. Pattanapol Premssmit

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
This Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirement
for the Degree of Master of Laws

Department of Laws
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-578-330-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ขอบเขตการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรมตามกฎหมายไทย

: การศึกษาปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา

ก่อนสหรัฐอเมริกาเข้าเป็นภาคีสัญญากรุงเบอร์น

โดย

นายพัฒนา เปรมสมิทธิ์

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรวิชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จรัญ ภัคดีชนากุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัชชัย ศุภผลศิริ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุธรรม อยู่ไพธรรม)

พัฒนาผล เปรมสมิทธิ์ : ขอบเขตการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรมตามกฎหมายไทย : กรณีศึกษาปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย - สหรัฐอเมริกา ก่อนสหรัฐอเมริกาเข้าเป็นภาคีสัญญากรุงเบอร์น (SCOPE OF PROTECTION OF LITERARY AND ARTISTIC WORK UNDER THAI LAW : A CASE STUDY OF THAI - U.S. COPYRIGHT ISSUE BEFORE THE U.S. BECAME MEMBER TO THE BERNE CONVENTION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย , 412 หน้า.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพันธกรณีตามข้อ 5(2) ของ สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2509 ว่าประเทศไทยมีพันธกรณีตามที่สหรัฐฯ กล่าวอ้างหรือไม่ ตลอดจนศึกษาผลดีผลเสียของการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์เปรียบเทียบกับผลประโยชน์และผลกระทบของมาตรการตอบโต้ที่สหรัฐฯ ใช้เป็นเครื่องมือในการต่อรอง และศึกษาว่าการแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์ควรมีเนื้อหาและขอบเขตการคุ้มครองเพียงใด จึงจะเหมาะสม

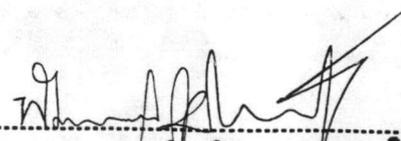
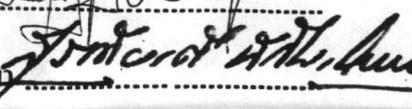
เมื่อทำการวิจัยแล้วพบว่า 1) ประเทศไทยมีพันธกรณีตามสนธิสัญญาทางไมตรีแต่ประเทศไทยได้ปฏิบัติตามพันธกรณีดังกล่าวแล้ว โดยผ่านมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 เพราะข้อ 5(2) มีเจตนารมณ์เพียงเพื่อไม่เกิดการเลือกปฏิบัติต่อคนชาติและบริษัทของประเทศคู่ภาคีฝ่ายหนึ่ง เมื่ออยู่ในอาณาเขตของประเทศภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง 2) ผลประโยชน์ของสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรมีน้อย เมื่อเทียบกับผลกระทบของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาตามข้อเรียกร้อง 3) ความเป็นไปได้ในการตอบโต้ตามมาตรา 301 ไม่มากอย่างที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย แต่ผลกระทบจากการตอบโต้มีมากและ 4) การคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ภายใต้กฎหมายลิขสิทธิ์จะมีผลกระทบอย่างมหาศาล จากผลการศึกษาดังกล่าวประเทศไทยควรจะ 1) แสวงหาหลักฐานที่สหรัฐฯ ยอมรับได้เพื่อพิสูจน์พันธกรณี 2) เสริมสร้างประสิทธิภาพในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศทั้งระดับทวิภาคีและพหุภาคี 3) พิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดท่าทีในการแก้ไขปัญหา 4) ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตสินค้า 5) ส่งเสริมการขยายและบุกเบิกตลาด ส่งเสริมการลงทุน 6) เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีภายในประเทศ 7) หากจะแก้ไขกฎหมายลิขสิทธิ์จะต้องเป็นการคุ้มครองที่เหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา .....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา .....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา .....2533.....

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

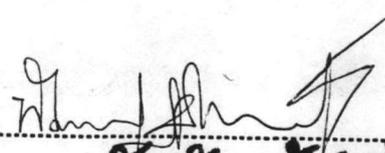
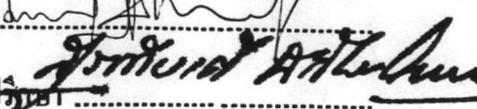
PATTANAPOL PREMSMIT : SCOPE OF PROTECTION OF LITERARY AND ARTISTIC WORK UNDER THAI LAW : A CASE STUDY OF THAI - U.S. COPYRIGHT LAW ISSUE BEFORE THE U.S. BECAME MEMBER TO THE BERNE CONVENTION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. SURAKIART SATHIRATHAI, SJD. 412 PP.

The purpose of this thesis is to investigate the background of the Thai-U.S. copyright issue and to examine whether Thailand violates the treaty obligation. The analyses is based on the pros and cons of the Copyright Law amendment as compared to the benefits and impacts of the retaliation used by the U.S.. It also studies the extent to which context and scope of the Copyright Law should be amended appropriately.

It is concluded that 1) Thailand has always conformed to its treaty obligation by understanding its obligation through Section 6. 2) The benefits from the G.S.P. have been oversold comparing to the impact of issuing intellectual property protection on Thai economy in the long run. 3) The possibility of being retaliated by Section 301 is small, but its impact is expected to be quite extensive. 4) Computer software protection under Copyright Law also yields a lot of impact. Therefore according of such studies, Thailand should be 1) find the evidences for proving the obligation to the U.S. ; 2) improve the effectiveness of bilateral and multilateral international negotiation ; 3) criticize and analyze the problem, the determine the gesture for the solution; 4) alleviate the production effectiveness; 5) market expansion, investment promotion; 6) domestic technology development and 7) in order to amend the Copyright Law appropriately.

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์ .....
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์ .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไม่อาจที่จะสำเร็จลุล่วงไปได้ หากไม่ได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์จรัญ ภักดีชนากุล ซึ่งท่านทั้งสองได้ควบคุม ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ไปได้ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองศาสตราจารย์ ดร. วัชรียา โตสงวน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตตภัทร เครือวรรณ อาจารย์ ดร. เลอสรร ธารสกุญจน์ อาจารย์สุธรรม อยู่ในธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัชชัย ศุภผลศิริ อาจารย์ศักดา ธนิตกุล และอาจารย์ยรรยง พวงราช ที่กรุณาให้คำปรึกษาความรู้ และข้อมูลในสาขาวิชาต่างๆ และขอขอบพระคุณ คุณสมยศ แซ่มช้อย คุณอุทรา พิษณุภรณ์ ฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ที่กรุณาให้ข้อมูล ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรีทุกท่าน ท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โมวิลกุล ศาสตราจารย์ไชยยศ เหมะรัชตะ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัญญุติช ยอดมณี ที่กรุณาให้ความสนับสนุนผู้วิจัยมาโดยตลอด

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา ภาควิชานิติศาสตร์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ ศูนย์เอกสารประเทศไทย และหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการและการค้นคว้าข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณวินดา โอฬารานนท์ คุณเฉลิมศรี รอดแก้ว คุณเชิดศักดิ์ เจ็ยอำนาจศักดิ์ คุณปัทมา กลิ่นเอี่ยม และคุณนันทา อัมพันธ์ ที่อุทิศเวลาในการช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่สาวทั้งสามคน และขอบคุณคุณบุญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนจบการศึกษา

พัฒนาผล เปรมสมิทธิ์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ค

บทที่

1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 วิธีการวิจัยและขอบเขตการวิจัย	4
ก. วิธีการวิจัย	4
ข. ขอบเขตการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์นี้	5

ส่วนที่ 1

สภาพปัญหา

2. ภูมิหลังของปัญหา	6
2.1 ขอบเขตการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม ตามกฎหมายไทย	6
ก. ประกาศของพระสมุทวชิรญาณ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435)	6
ข. พระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. 120 (พ.ศ. 2444)	6
ค. พระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติกรรมสิทธิ์ ผู้แต่งหนังสือ พ.ศ. 2457	8
ง. พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2474	9

จ. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521	13
ฉ. การคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	
ตามกฎหมายไทย	24
(1) ระบบลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	24
(1.1) ระบบสนธิสัญญาทวิภาคี	25
(1.2) ระบบอนุสัญญาภูมิภาค	25
(1.3) ระบบอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน	25
(1.4) ระบบอนุสัญญากรุงโรมเพื่อ	
คุ้มครองสิทธิข้างเคียง	27
(1.5) ระบบอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล	27
(2) พินัยกรรมที่ประเทศไทยมีต่อระบบลิขสิทธิ์	
ระหว่างประเทศ	27
(2.1) ระบบอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน	27
(2.2) ระบบลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศอื่น ๆ	33
(3) กฎหมายภายในของประเทศไทยเกี่ยวกับ	
ลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ	36
(3.1) พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรม	
และศิลปกรรม พ.ศ. 2474	36
(3.2) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521	39
2.2 ภูมิหลังของปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ไทย-สหรัฐอเมริกา	44
2.3 สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	
ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา	69
ก. หนังสือทางพระราชไมตรี ประเทศอเมริกัน	
แลประเทศสยาม คชขัตติกราช 1833	
(พ.ศ. 2376)	69
ข. หนังสือทางพระราชไมตรี ประเทศอเมริกัน	
แลประเทศสยาม ค.ศ. 1856 (พ.ศ. 2399)	72
ค. หนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับ	
สหปาลีรัฐอเมริกา ค.ศ. 1920 (พ.ศ. 2463)	74

ง. สนธิสัญญาทางไมตรี พาณิชย์ และการเดินเรือ ระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1937 (พ.ศ. 2480)	79
จ. สนธิสัญญาทางพระราชไมตรีและความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สหรัฐอเมริกา ค.ศ. 1966 (พ.ศ. 2509)	82
2.4 ระบบข้อมูลสำหรับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์	86
ก. ส่วนประกอบของการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ ...	86
(1) คอมพิวเตอร์ฮาร์ดแวร์	87
(2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	87
(2.1) ความหมายของคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	88
(2.2) ประเภทของคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	88
(ก) ซอฟต์แวร์ระบบ	88
(ก.1) ซอฟต์แวร์จัดระบบงาน	89
(ก.2) ซอฟต์แวร์ภาษา	89
- คอมไพเลอร์	89
- อินเตอร์พรีเตอร์	90
(ข) ซอฟต์แวร์ใช้งาน	90
(ข.1) ซอฟต์แวร์ที่ผู้ใช้เขียน ขึ้นเองหรือจ้างคนอื่น เขียน	91
(ข.2) ซอฟต์แวร์สำเร็จรูป	91
ข. สถานภาพการคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	92
(1) สถานภาพการคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ในประเทศไทย	92
(1.1) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์เป็นงานในแผนก วิทยาศาสตร์	93
(1.2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์เป็นงานในแผนก วรรณกรรม	94

(1.3) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ เป็นงานในแผนก ศิลปกรรม	95
(1.4) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ เป็นงานในแผนก โสตทัศนวัสดุ	95
(1.5) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ ไม่เป็นงานอันมี ลิขสิทธิ์	96
(2) สถานภาพการคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ใน ต่างประเทศและระบบระหว่างประเทศ	96
(2.1) การคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ใน ต่างประเทศ	96
(2.2) การคุ้มครองคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ใน ระบบระหว่างประเทศ	98
3. รากฐานของปัญหาและประเด็นในการเจรจา	100
3.1 รากฐานของปัญหา	100
3.2 ขอบเขตการขอความคุ้มครองในเรื่องลิขสิทธิ์	109
ก. ช่วงก่อนที่สหรัฐอเมริกาจะเข้าเป็นภาคีสถิต กรุงเบอร์ลิน	109
(1) การเจรจาเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2529	109
(1.1) ลิขสิทธิ์ทั่วไป	109
(1.2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	110
(2) การเจรจาเมื่อวันที่ 3-4 พฤศจิกายน 2531	113
(2.1) ลิขสิทธิ์ทั่วไป	113
(2.2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	115
ข. ช่วงหลังจากที่สหรัฐอเมริกาเข้าเป็นภาคีสถิต กรุงเบอร์ลิน	116
(1) ลิขสิทธิ์ทั่วไป	117
(2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	117
3.3 ปัจจัยที่ใช้ในการเจรจากดต้น	118

ก. สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (Generalized System of Preference : G.S.P.)	118
(1) ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร	119
(1.1) ประวัติความเป็นมา	119
(1.2) โครงร่างของระบบการให้สิทธิพิเศษทาง ภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป	125
(ก) ประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษและประเทศ ผู้รับสิทธิพิเศษ	125
(ข) ระยะเวลาโครงการ	127
(ค) สินค้าที่อยู่ภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทาง ภาษีศุลกากร	127
(ง) ขอบข่ายแห่งการลดอัตราภาษี	128
(จ) กลไกการป้องกัน	128
(ฉ) เกณฑ์ว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า	129
(ช) การส่งมอบโดยตรง	130
(2) ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของ สหรัฐอเมริกา	131
(2.1) อำนาจในการต่ออายุการให้ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร	132
(2.2) ประเทศกำลังพัฒนาผู้รับ ประโยชน์	133
(2.3) สินค้าที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษี ศุลกากร	138
(2.4) การพิจารณาการให้สิทธิพิเศษทาง ภาษีศุลกากร	139
(ก) การพิจารณาทั่วไป	140
(ข) การพิจารณาประจำปี	142
(3) การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของ สหรัฐอเมริกาแก่ประเทศไทย	147

ข. มาตรการตอบโต้ทางการค้าตามมาตรา 301 แห่ง	
รัฐบัญญัติการค้าของสหรัฐอเมริกา	154
(1) วัตถุประสงค์ของมาตรา 301 แห่งรัฐบัญญัติการค้าของ	
สหรัฐอเมริกา	156
(1.1) มาตรา 252 ของรัฐบัญญัติการขยายตัว	
ทางการค้า ค.ศ.1962 (The Trade	
Expansion Act of 1962)	156
(1.2) มาตรา 301 แห่งรัฐบัญญัติปฏิรูปการค้า	
ค.ศ.1974 (The Trade Reform Act	
of 1974)	158
(1.3) มาตรา 301 แห่งรัฐบัญญัติข้อตกลงทาง	
การค้า ค.ศ.1979 (The Trade	
Agreement Act of 1979)	160
(1.4) มาตรา 301 แห่งรัฐบัญญัติการค้าและภาษี	
ศุลกากร ค.ศ.1984 (The Trade and	
Tariff Act of 1984)	162
(2) มาตรา 301 ในปัจจุบัน : การแก้ไขเพิ่มเติม	
มาตรา 301 ในรัฐบัญญัติ Omnibus Trade and	
Competativeness ค.ศ. 1988	166
(2.1) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจ	
ตอบโต้ทางการค้า	169
(2.2) การเพิ่มอำนาจให้แก่สำนักผู้แทนการค้า	
ในการตอบโต้ทางการค้า	170
(2.3) การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเรื่อง	
การจำกัดเวลา	175
(2.4) การเปลี่ยนแปลงการควบคุมดูแล	
การกระทำของประเทศคู่ค้า	176
(2.5) การเปลี่ยนแปลงอำนาจในการยกเลิก	
มาตรการตอบโต้ทางการค้า	177

(2.6) การขยายคำจำกัดความของการปฏิบัติที่ไม่สมเหตุสมผล 178

(2.7) มาตรา 301 ซุปเปอร์ (Super 301) 180

(2.8) มาตรา 301 พิเศษ (Special 301) 182

ค. มาตรการทางเศรษฐกิจอื่น ๆ 184

(1) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) 186

(2) ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและ
การพัฒนา (IBRD) 189

ส่วนที่ 2

วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและทางเลือก

4. วิเคราะห์ปัญหาการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

พ.ศ. 2521 191

4.1 พิจารณาตามสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยและสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2509 191

ก. ปัญหาการให้ความเห็นชอบของฝ่ายนิติบัญญัติต่อสนธิสัญญา 191

ข. ปัญหาพิจารณาการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามสนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างราชอาณาจักรไทยและสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2509 201

(1) ขอบเขตของพิจารณาการให้ความคุ้มครองในเรื่องลิขสิทธิ์ตามสนธิสัญญาทางไมตรีฯ มีอยู่อย่างน้อยเพียงใด 202

(1.1) เจตนารมณ์ของข้อ 5(2) แห่งสนธิสัญญา ทางไมตรีฯ	202
(1.2) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข	216
(ก) ผู้ที่จะได้รับความคุ้มครอง	216
(ก.1) คนชาติ	216
(ก.2) บริษัท	216
(ข) วิธีการให้ความคุ้มครอง	217
(ค) ทรัพย์สินทางปัญญาที่จะได้รับ ความคุ้มครอง	219
(ง) เงื่อนไขการให้ความคุ้มครอง	224
(2) ขอบเขตของพันธกรณีในเรื่องลิขสิทธิ์ตามข้อ 5(2) ของสนธิสัญญาทางไมตรีฯ กับข้อเรียกร้องของ สหรัฐอเมริกา	228
(2.1) ลิขสิทธิ์ทั่วไป	228
(ก) ช่วงก่อนที่สหรัฐอเมริกาจะเข้าเป็น ภาคีสัญญากรุงเบอร์ลิน	228
(ข) ช่วงหลังที่สหรัฐอเมริกาเข้าเป็น ภาคีสัญญากรุงเบอร์ลิน	232
(2.2) คอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์	240
4.2 ประเด็นทางศีลธรรม	245
4.3 ปัญหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ	253
ก. การระงับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร	253
(1) ปัญหาการเบี่ยงเบนของวัตถุประสงค์ในการให้ สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา	254
(2) ความไม่แน่นอนของการให้สิทธิพิเศษทาง ภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกา	257
(3) ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการที่ประเทศไทย ถูกระงับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ได้รับจาก สหรัฐอเมริกา	260

ข. ความเป็นไปได้ในการตอบโต้ทางการค้าและผลกระทบ จากการตอบโต้ทางการค้าตามมาตรา 301 แห่ง รัฐบาลการค้าของสหรัฐอเมริกา	266
(1) ความเป็นไปได้ในการตอบโต้ทางการค้าตาม มาตรา 301 แห่งรัฐบาลการค้า ของสหรัฐอเมริกา	268
(2) ผลกระทบต่อประเทศไทยในกรณีที่ถูกดำเนินการ ตอบโต้ทางการค้าตามมาตรา 301 แห่ง รัฐบาลการค้า	275
(2.1) ก่อนถูกดำเนินการตอบโต้	277
(2.2) ถูกดำเนินการตอบโต้	277
ค. ผลของการคุ้มครองระบบข้อมูลการทำงานของเครื่อง คอมพิวเตอร์ภายใต้ระบบลิขสิทธิ์	278
(1) ผลกระทบต่อการบริโภค	282
(2) ผลกระทบด้านการค้าและดุลการค้า	291
(3) ผลกระทบต่อการพัฒนาเทคโนโลยี	292
(4) ผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษา	294
5. วิเคราะห์ผลต่อการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ในร่าง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์	
พ.ศ. 2521	296
5.1 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ที่เสนอโดยรัฐบาล	300
ก. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ฉบับที่ 1	300
ข. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ฉบับที่ 2	307
5.2 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค ประชาธิปัตย์	315

5.3 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2521 ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค
ประชาธิปัตย์ 322

5.4 ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2521 ที่เสนอโดยคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับที่...) พ.ศ. ....
ของสภาผู้แทนราษฎร 324

6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ 334

6.1 บทสรุป 334

6.2 ข้อเสนอแนะ 349

บรรณานุกรม 361

ภาคผนวก 384

ประวัติผู้เขียน 412

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

		หน้า
<u>ตารางที่ 1</u>	ปริมาณส่งออก นำเข้า และดุลการค้าของสหรัฐอเมริกา	48
<u>ตารางที่ 2</u>	US. Export Lost because of Inadequate Intellectual Property Protection, 1986	51
<u>ตารางที่ 3</u>	U.S. Revenues Lost because of Inadequate Protection Aroad, 1986	52
<u>ตารางที่ 4</u>	Sale Lost in U.S. because of U.S. Import of Infringing Goods, 1986	53
<u>ตารางที่ 5</u>	มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยภายใต้ GSP ของประเทศต่าง ๆ	148
<u>ตารางที่ 6</u>	สถิติการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรของประเทศไทย ไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี พ.ศ. 2519-2530	149
<u>ตารางที่ 7</u>	การใช้สิทธิ GSP สหรัฐอเมริกาของประเทศต่าง ๆ	151
<u>ตารางที่ 8</u>	สินค้า 10 อันดับแรกที่ใช้ GSP สหรัฐอเมริกาปี 2530	153
<u>ตารางที่ 9</u>	มูลค่าการภาษีที่ต้องเสียในกรณีไม่ใช่ GSP สหรัฐอเมริกา ปี 2529	262
<u>ตารางที่ 10</u>	ผลการคาดคะเนจำนวนเครื่องชนิดไมโครคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ที่ใช้ในไมโครคอมพิวเตอร์ ของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน	285
<u>ตารางที่ 11</u>	คาดคะเนจำนวนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และ มูลค่าการนำเข้าซอฟต์แวร์ที่ใช้ในไมโครคอมพิวเตอร์	287
<u>ตารางที่ 12</u>	มูลค่าการใช้ซอฟต์แวร์โดยรวม.....	289

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย